Către: Ministerul Energiei
al Republicii Moldova

D E M E R S

privind observațiile și propunerile de modificare și completare a proiectului Hotărârii Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare pentru investitorii care dezvoltă centrale electrice eoliene terestre, cu obligația instalării capacităților de stocare a energiei electrice

Stimați domni și doamne,

În urma examinării proiectului Hotărârii Guvernului privind oferirea statutului de producător eligibil mare pentru investitorii care dezvoltă centrale electrice eoliene terestre, cu obligația instalării capacităților de stocare a energiei electrice, precum și a Notei de fundamentare aferente, prezentăm următoarele observații și propuneri de modificare, în vederea asigurării concordanței proiectului cu Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Hotărârea Guvernului nr. 690/2018, Codul administrativ nr. 116/2018, Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică și principiile legalității, securității raporturilor juridice și previzibilității actelor administrative.

1. Completarea temeiului juridic al proiectului

Preambulul proiectului indică drept temei art. 37 alin. (1^1) din Legea nr. 10/2016 și Hotărârea Guvernului nr. 690/2018.

Considerăm oportună completarea clauzei de adoptare cu prevederile legale care reglementează nemijlocit organizarea licitației și oferirea statutului de producător eligibil mare, în special art. 10 alin. (1) lit. g) și art. 35 alin. (1)–(2) din Legea nr. 10/2016. Art. 10 alin. (1) lit. e) este relevant pentru cadrul privind limitele și cotele de capacitate, precum și pentru instituirea obligațiilor de instalare a sistemelor de stocare.

Propunere:

completarea clauzei de adoptare prin indicarea expresă a prevederilor legale care constituie temei pentru:

- stabilirea capacităților și a obligației de stocare;
- organizarea licitației;
- acordarea statutului de producător eligibil mare;
- autorizarea centralelor electrice cu puterea instalată mai mare de 20 MW.

2. Determinarea exactă a capacității atribuite

În pct. 1 propunem delimitarea expresă între capacitatea maximă scoasă la licitație și rezultatul final al procedurii, prin indicarea faptului că licitația a fost organizată pentru o capacitate maximă sprijinită de 170 MW, iar ofertele declarate câștigătoare însumează o capacitate sprijinită totală de 170 MW.

În pct. 2, sintagma „cu o capacitate sprijinită de până la 170 MW” se substituie cu sintagma „cu o capacitate sprijinită totală de 170 MW”.

3. Pct. 4 al proiectului – contradicție normativă existentă în HG nr. 690/2018 și risc juridic ridicat

Pct. 4 al proiectului prevede că, dacă investitorul nu depune garanția de bună execuție în termenul stabilit, contractul „se consideră nul”, iar statutul de producător eligibil mare „se consideră retras din momentul oferirii, fără a fi necesară aprobarea unei hotărâri a Guvernului în acest sens”.

Precizăm că problema juridică nu rezultă dintr-o simplă neconcordanță între pct. 4 al prezentului proiect și HG nr. 690/2018.

Dimpotrivă, pct. 4 al proiectului reproduce soluția prevăzută la pct. 110 subpct. 2) din Regulamentul aprobat prin HG nr. 690/2018.

Contradicția persistă și după modificările operate prin Hotărârea Guvernului nr. 648/2025. Prin această hotărâre, pct. 110 subpct. 2) a fost completat numai cu obligația Ministerului Energiei de a informa Guvernul

și furnizorul central despre constatarea neîndeplinirii obligației de depunere a garanției și despre consecințele acesteia, fără a fi eliminat mecanismul retragerii automate. Totodată, pct. 102², introdus prin aceeași hotărâre, prevede că, după publicarea hotărârii Guvernului privind oferirea statutului, activitatea Comisiei de licitații poate fi reluată numai în condițiile pct. 102 lit. c).

Problema constă în existența unor **reglementări contradictorii chiar în cuprinsul aceluiași Regulament**. Astfel:

- pct. 110 subpct. 2) prevede că, în cazul nedepunerii garanției de bună execuție, contractul se consideră nul, iar statutul se consideră retras din momentul oferirii, fără aprobarea unei hotărâri a Guvernului;
- în același timp,
- pct. 102 lit. c) prevede că, în cazul în care investitorul nu depune garanția de bună execuție în termenul prevăzut de Regulament, Comisia de licitații propune Guvernului modificarea hotărârii privind oferirea statutului de producător eligibil mare;
- pct. 129 subpct. 3) stabilește că statutul de producător eligibil mare se retrage prin hotărâre de Guvern dacă investitorul nu depune garanția de bună execuție;
- pct. 130 stabilește expres că retragerea statutului de producător eligibil mare se efectuează prin hotărâre de Guvern.

Prin urmare, pentru aceeași situație juridică – nedepunerea garanției de bună execuție – Regulamentul instituie două mecanisme diferite și incompatibile:

a) retragerea automată și cu efect de la momentul oferirii statutului, fără o nouă hotărâre a Guvernului – pct. 110 subpct. 2);

b) modificarea hotărârii și retragerea statutului printr-o hotărâre ulterioară a Guvernului – pct. 102 lit. c), pct. 129 subpct. 3) și pct. 130.

Această contradicție normativă generează incertitudine asupra procedurii aplicabile și asupra momentului exact în care încetează statutul de producător eligibil mare.

Suplimentar, formula prevăzută la pct. 110 subpct. 2), potrivit căreia statutul „se consideră retras din momentul oferirii", atribuie retragerii efecte asupra unei perioade anterioare constatării neîndeplinirii obligației.

Suplimentar, art. 30 alin. (1) din Codul administrativ stabilește că autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv decât în cazurile prevăzute de lege. Totodată, art. 146 alin. (1) lit. b) reglementează revocarea unui act administrativ individual legal favorabil, legat de o obligație neîndeplinită de beneficiar, cu efect pentru viitor. Aceste prevederi impun cel puțin clarificarea și armonizarea mecanismului potrivit căruia statutul ar urma să fie considerat retras „din momentul oferirii".

O asemenea soluție necesită un temei legal suficient de clar și trebuie analizată inclusiv prin prisma principiului securității raporturilor juridice și a regulilor Codului administrativ privind efectele actelor autorităților publice.

De asemenea, calificarea automată a contractului drept „nul" trebuie corelată cu cadrul legal care reglementează nulitatea, încetarea și rezilierea raporturilor contractuale.

Suplimentar, această soluție nu este corelată nici cu pct. 132 din Regulament, potrivit căruia, după publicarea hotărârii Guvernului privind retragerea statutului de producător eligibil mare, Guvernul notifică furnizorul central, notificarea respectivă constituind temei pentru rezilierea contractului pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile. Astfel, același Regulament operează, pentru raportul contractual aferent retragerii statutului, atât cu efectul nulității automate prevăzut la pct. 110 subpct. 2), cât și cu mecanismul rezilierii ulterioare prevăzut la pct. 132, ceea ce necesită o reglementare unitară și neechivocă.

Propunere privind pct. 4 al proiectului actual

Considerăm că **pct. 4 nu poate fi menținut în redacția propusă și urmează a fi reformulat după armonizarea corespunzătoare a HG nr. 690/2018.**

Reproducerea în hotărârea privind acordarea concretă a statutelor a uneia dintre cele două reguli contradictorii existente în HG nr. 690/2018 nu soluționează contradicția, ci o transpune în actul administrativ ce urmează a fi adoptat.

Consecințele juridice ale nedepunerii garanției de bună execuție trebuie reglementate unitar prin Regulamentul aprobat prin HG nr. 690/2018.

Propunere privind HG nr. 690/2018

Considerăm necesară inițierea separată a modificării pct. 110 subpct. 2) din Regulamentul aprobat prin HG nr. 690/2018, în scopul armonizării acestuia cu pct. 102 lit. c), pct. 129 subpct. 3), pct. 130 și al corelării cu pct. 132.

Propunem ca pct. 110 subpct. 2) să fie reformulat, în esență, astfel:

„2) dacă, în termenul prevăzut de prezentul Regulament, investitorul nu depune garanția de bună execuție a contractului, Ministerul Energiei informează Guvernul și furnizorul central despre constatarea neîndeplinirii obligației. În condițiile pct. 102², activitatea Comisiei de licitații se reia, iar Comisia aplică prevederile pct. 102 lit. c). Retragerea statutului de producător eligibil mare se efectuează prin hotărâre a Guvernului, în condițiile pct. 129 subpct. 3) și pct. 130. Efectele retragerii asupra contractului pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile se produc în conformitate cu pct. 132 și cu legislația aplicabilă."

În cadrul acestei modificări propunem eliminarea expresă, din pct. 110 subpct. 2) al HG nr. 690/2018, a formulărilor:

- „contractul se consideră nul";
- „statutul se consideră retras din momentul oferirii";
- „fără a fi necesară aprobarea unei hotărâri a Guvernului în acest sens".

Considerăm juridic mai sigur ca efectele asupra contractului să fie determinate în conformitate cu legea, cu contractul aplicabil și cu actul juridic prin care se dispune retragerea statutului.

În consecință, recomandăm ca problema să fie remediată la nivelul normei generale din HG nr. 690/2018, anterior sau cel târziu concomitent cu adoptarea hotărârii privind acordarea statutelor, printr-un act normativ distinct.

4. Anexa nr. 7 – necesitatea finalizării înregistrării „EOLIX ENERGY" S.R.L.

În Anexa nr. 7 este indicată drept persoană juridică desemnată pentru semnarea contractului:

„EOLIX ENERGY" S.R.L. – „IDNO în proces de înregistrare".

În același timp, Nota de fundamentare precizează expres că datele de identificare ale societății vor fi completate după finalizarea procedurii de înregistrare în Registrul de stat al persoanelor juridice și că proiectul hotărârii va fi expediat spre promovare numai după finalizarea procesului respectiv.

Această condiție rezultă și din pct. 100 al Regulamentului aprobat prin HG nr. 690/2018, care prevede obligația persoanelor fizice sau juridice, inclusiv a consorțiilor, care nu sunt înregistrate în Republica Moldova și au fost declarate câștigătoare, de a parcurge procedura de înregistrare de stat și de a prezenta Comisiei documentele de înregistrare în vederea aprobării hotărârii privind oferirea statutului de producător eligibil mare.

În consecință, Anexa nr. 7 nu poate fi înaintată Guvernului spre adoptare în forma în care persoana juridică desemnată figurează cu mențiunea „IDNO în proces de înregistrare".

Propunere:

pct. 1 din Anexa nr. 7 să fie definitivat numai după finalizarea înregistrării:

„1. Persoana juridică desemnată de către Consorțiu pentru semnarea contractului pentru achiziționarea energiei electrice din surse regenerabile este «EOLIX ENERGY» S.R.L., IDNO _____."

Anterior promovării proiectului trebuie verificată concordanța exactă dintre denumirea, forma juridică și datele de identificare ale societății înscrise în Registrul de stat și documentele consorțiului.

5. Anexa nr. 7 – separarea fizică și contorizarea distinctă pentru capacitatea de 40,5 MW

Pentru proiectul Consorțiului „Summa FIBA Enerji", puterea instalată totală a centralei este de 52 MW, în timp ce statutul de producător eligibil mare este acordat pentru 40,5 MW.

Pct. 41 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 690/2018 condiționează o asemenea structură de separarea fizică a capacităților și de contorizarea separată a energiei electrice injectate în rețea pentru capacitatea care beneficiază de schema de sprijin și pentru capacitatea comercializată în condiții de piață.

Deși pct. 1.4 al proiectului face trimitere expresă la pct. 41 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 690/2018, considerăm necesară preluarea expresă a obligației de separare fizică și contorizare distinctă și în Anexa nr. 7, întrucât anexa individualizează condițiile statutului acordat proiectului respectiv.

Propunem completarea Anexei nr. 7 cu următorul punct:

„9. Pentru centrala electrică cu puterea instalată totală de 52 MW, din care capacitatea de 40,5 MW beneficiază de statutul de producător eligibil mare, producătorul va asigura separarea fizică a capacităților de producere și contorizarea separată a energiei electrice injectate în rețea pentru capacitatea care beneficiază de schema de sprijin și pentru capacitatea comercializată în condiții negociate de piață, în conformitate cu pct. 41 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 690/2018."

Totodată, considerăm necesară verificarea conformității schemei tehnice de racordare și măsurare cu această obligație.

6. Pct. 6 – necesitatea delimitării autorizării centralelor electrice de obligația privind instalațiile de stocare

Reglementarea în vigoare exceptează producătorii eligibili mari desemnați câștigători ai licitației de la procedura generală de autorizare aplicabilă construcției/reconstrucției centralelor electrice. Această excepție nu trebuie interpretată însă ca eliminând mecanismul special aplicabil centralelor electrice cu puterea instalată mai mare de 20 MW în cadrul procedurii de oferire a statutului de producător eligibil mare.

În consecință, nu propunem excluderea autorizării centralelor electrice cu puterea instalată mai mare de 20 MW din proiect.

Considerăm însă necesară clarificarea pct. 6 în partea în care aceeași formulare extinde autorizarea și asupra instalațiilor de stocare a energiei electrice. Urmează a fi indicat temeiul legal expres pentru autorizarea prin hotărâre a Guvernului a instalațiilor de stocare sau, în lipsa unui asemenea temei, aceste instalații urmează a fi reglementate distinct ca obligație de instalare și punere în funcțiune aferentă proiectelor câștigătoare.

Propunere:

„6. Se autorizează instalarea centralelor electrice eoliene terestre cu puterea instalată mai mare de 20 MW prevăzute în anexele corespunzătoare la prezenta hotărâre. Instalațiile de stocare aferente proiectelor câștigătoare se instalează și se pun în funcțiune cu respectarea capacităților, termenelor și condițiilor stabilite prin documentația de licitație, ofertele câștigătoare și cadrul normativ aplicabil."

7. Clarificarea și corelarea noțiunilor „preț fix", „preț de exercitare" și „primă variabilă"

Legea nr. 10/2016 nu utilizează noțiunile „preț fix", „preț de exercitare" și „primă variabilă" ca noțiuni sinonime. Potrivit art. 37 alin. (1), până la îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 38^1 alin. (1), producătorul eligibil mare comercializează energia electrică la prețul fix stabilit în cadrul licitației. După îndeplinirea condițiilor respective, energia este comercializată pe piață, iar prețul stabilit în cadrul licitației funcționează ca preț de exercitare pentru determinarea primei variabile.

Propunem corelarea pct. 7 și a anexelor nr. 1–7 astfel încât cele două etape ale mecanismului de sprijin să fie reflectate distinct și neechivoc.

8. Clarificarea naturii juridice a hotărârii și aplicarea cerințelor Codului administrativ

Prin proiect sunt individualizați beneficiarii, capacitățile, prețurile, termenele, drepturile și obligațiile fiecărui investitor, hotărârea producând efecte juridice directe asupra unor destinatari determinați.

Totodată, Regulamentul aprobat prin HG nr. 690/2018 prevede posibilitatea contestării operațiunilor administrative împreună cu actul administrativ principal, în condițiile Codului administrativ.

Având în vedere că proiectul conține dispoziții care individualizează beneficiarii, capacitățile, prețurile, termenele și statutul acordat, considerăm necesară clarificarea expresă a naturii juridice a hotărârii și, după caz, a caracterului mixt al acesteia. Pentru dispozițiile cu caracter administrativ individual urmează a fi respectate cerințele Codului administrativ privind certitudinea, motivarea și informarea asupra căilor de atac, inclusiv art. 118, art. 120 și art. 124. Potrivit art. 163 lit. a) din Codul administrativ, în cazul unui act administrativ individual emis de Guvern nu se efectuează procedura de examinare a cererii prealabile.

9. Nota de fundamentare – completarea analizei impactului economic și financiar

Nota de fundamentare menționează că proiectul nu implică alocări din bugetul de stat și nu generează cheltuieli suplimentare pentru bugetul public național.

Această constatare privește însă numai impactul bugetar direct.

Având în vedere că schema de sprijin produce efecte economice pentru o perioadă de 15 ani, considerăm necesară completarea analizei cel puțin cu:

- producția anuală estimată a capacităților de 170 MW;
- factorul de capacitate utilizat;
- energia anuală și cumulată estimată a fi inclusă în schema de sprijin;
- scenarii privind evoluția prețurilor de piață;
- impactul estimativ al mecanismului asupra furnizorului central și consumatorilor finali;
- efectul economic și de sistem al capacităților de stocare;
- ipotezele și metodologia utilizate pentru cuantificarea beneficiilor economice și de mediu.

În particular, estimarea din Nota de fundamentare privind reducerea cu aproximativ 1.412.000 tone CO_2 necesită indicarea perioadei de calcul, a producției de energie presupuse, a factorului de capacitate, a factorului de emisii și a metodologiei utilizate. De asemenea, valoarea de 5,8% trebuie clarificată sub aspectul indicatorului la care se raportează; o capacitate instalată exprimată în MW nu poate determina, prin ea însăși, o pondere în consumul anual de energie fără indicarea producției estimate și a perioadei de referință.

10. Finalizarea procedurilor de avizare, consultare și expertizare

Nota de fundamentare precizează că proiectul urmează să fie supus avizării și consultării publice, iar concluziile expertizelor vor fi reflectate ulterior.

În cazul în care documentele publicate reprezintă versiunea destinată consultării publice, acest fapt este firesc.

Totuși, anterior transmiterii proiectului spre adoptare, considerăm necesară:

- finalizarea procedurilor de avizare și expertizare;
- examinarea observațiilor și recomandărilor recepționate;
- actualizarea Notei de fundamentare și a tabelului de sinteză;
- finalizarea înregistrării „EOLIX ENERGY" S.R.L. și completarea IDNO;
- verificarea concordanței versiunii finale a hotărârii cu procesele-verbale ale Comisiei de licitații și cu documentația de licitație.

Concluzie generală

Considerăm necesară remedierea aspectelor expuse anterior adoptării proiectului, cu prioritate în ceea ce privește:

1. reformularea pct. 4 al proiectului după soluționarea contradicției existente în HG nr. 690/2018 între pct. 110 subpct. 2), pct. 102 lit. c), pct. 129 subpct. 3), pct. 130 și corelarea acestora cu pct. 132;
2. eliminarea din pct. 110 subpct. 2) al HG nr. 690/2018 a mecanismului neclar privind retragerea statutului „din momentul oferirii", fără o hotărâre ulterioară a Guvernului, și armonizarea procedurii de retragere;
3. finalizarea înregistrării și completarea IDNO pentru „EOLIX ENERGY" S.R.L. anterior promovării proiectului spre adoptare;
4. includerea expresă în Anexa nr. 7 a condițiilor privind separarea fizică și contorizarea distinctă pentru capacitatea sprijinită de 40,5 MW din totalul de 52 MW;
5. clarificarea pct. 6 în vederea delimitării autorizării centralelor electrice cu puterea instalată mai mare de 20 MW de obligația privind instalarea și punerea în funcțiune a capacităților de stocare;
6. completarea temeiului juridic, armonizarea terminologiei și verificarea cerințelor Codului administrativ;
7. completarea analizei impactului economic și definitivarea procedurilor de avizare și expertizare.

Solicităm examinarea observațiilor și propunerilor expuse și reflectarea acestora, după caz, în tabelul de sinteză și în versiunea definitivată a proiectului.

Cu respect,

Asociația Auditorilor Energetici Profesioniști din Republica Moldova

Președinte

Victor CHIPAR

26.08.2026, mun. Chișinău

Mob. +373 796 60189

asociatia.auditorilor.energetici@gmail.com

Digitally signed by Chipar Victor
Date: 2026.08.26 13:01:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ